

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 240 Lei</p>
--	---	---

Inapoi, la canoane!

Pe lângă doctrina divină, de credință și morală ce reprezintă însuși principiul existenței ei în lume, Biserica Mântuitorului Iisus Hristos a primit și o armătură organică menită să-i asigure o durabilitate pentru toate veacurile: canonicitatea.

Lumea creștină știe cum au luat naștere canoanele și legile bisericești.

Au fost frământări în masa creștină, sfârșiri chiar. Atunci căpeteniile Bisericii s'au întrunit în sinoade. Ceeace s'a stabilit acolo au fost dogmele, norme de credință, și canoanele, norme de viață și disciplină bisericească. Totdeauna învățătura sfântă, dogma în propovăduirea ei a fost urmată de îngrădirea sigură a canonului, a legii, un fel de barieră între aluatul gingaș, subtil precizat al dogmei și felul de gândire al lumii profane, din afară.

Canonul a fost deci, menit să fie totdeauna un dreptar și reazim, un stâlp pentru menținerea prestigiului și autorității dogmei, și astfel al Bisericii.

Norma de viață și disciplină, legea are deosebită însemnătate în lăuntrul unei societăți organizate. Aceste legi formează însăși osatura, scheletul ei de bază.

Canoanele bisericești însumează nu numai nesfârșitele mărturii de biruință, repurtate de Biserică asupra atâtor răsvrățiri și vrăjmașii în cursul veacurilor de sbucium, ci și timbrul specific, unic pe care îl imprumută Bisericii caracterul ei, nota ei de sfințenie ca instituție.

Prin prisma acestor constatări înțelegem de ce marii împărați ai Bizanțului își făceau titlu de nemuritoare glorie din cunoașterea canoanelor și din grija ce purtau pentru respectarea

lor, sau din pasiunea ce puneau în adunarea și codificarea legilor bisericești.

Nu afirm, dar îmi vine să cred că scăderea simțitoare de prestigiu pe care o încearcă peste tot azi Biserica creștină se datorează în bună parte necunoașterii și nerespectării canoanelor.

În biserica noastră ortodoxă română, în al doilea deceniu de Patriarhat s'au întâmplat multe și dureroase fapte, cari, sub semnul canonicității nu au nicio explicație, nu-și găsesc deloc justificarea. Mai puțin s'au putut observa în acest răstimp astfel de fenomene în viața Bisericii noastre de dincoace de munți. În urmă împrejurărilor de vitregie din trecut și-a obținut constituția ei. Iar noi membrii ei am fost obligați să respectăm litera și spiritul acelei constituții cunoscută sub numirea de „Statutul organic șagunian”. Acesta, cu toată prelinșa lui necanonicitate, ne-a menținut mai aproape de Hînia canonică a vieții bisericești.

Rezultă de aci că unitatea noastră bisericească lasă de dorit? Sau îi lipsește forului suprem al Bisericii noastre puterea de a impune, care în mod firesc trebuie să însoțească actele sale de autoritate? Înțelegem desigur, o putere de ordin moral, adevărat prestigiu necesar.

Dar atunci la ce mai servesc canoanele?

În împrejurări de viață grele, ca acelea prin cari trecem, trebuie îndeosebi să se facă simțită autoritatea forului conducător bisericesc. Acesta nu trebuie să aibe preferințe sau temeri, nu trebuie să fie „al lui Pavel, al lui Apolos sau al lui Chifa”, ci trebuie să fie al unicului Hristos Dumnezeu.

Oportunismul nu-i de decorațiune nimănui, și atât mai puțin șade el bine Bisericii, ca instituție spirituală. Pentru Biserică s'a fundamentat odinioară bază de nebiruit: canonicitatea.

Să ne întoarcem, deci, înapoi la canoane!

O necesitate parohială: cronica

Pr. Ion Racoveanu-Nera

Obștia unui sat nu apare spontan în viață și după ce și-a trăit numărul de ani să dispară fără urmă. Obștia sătească rămâne cât veacurile; ceea ce se succede în sânul ei sunt generațiile de oameni cari se nasc, trăesc, dispar și lasă locul altora fără ca satul să sufere ceva în structura lui socială.

Așa fiind rotația în viața omenească, ne putem imagina satul ca o mare liniștită care în adâncuri frământă apele și le schimbă, însă ea tot plină rămâne...

Dela primele ființe omenești caris'au hotărât unde să așeze vatra satului și până la stăpânitorii lui din zilele noastre, fiecare genunchi a lăsat o urmă înscrisă pe răbojul albiei sătești. Poate aceste lucruri n'or fi scrise de mână omenească, n'or fi însemnate niciunde dar cine știe citi în cartea satului cea fără de slove peste priveliștea emancipărilor de azi; știe să privească pe tărâmul trecutului minunat, acela își poate da seama de legătura indistructibilă care unește generațiile ca un fir roșu în cursul istoriei și evoluției unui sat.

Incepând cu arhitectura primitivă a caselor, cu îmbrăcămintea, datinele de sărbători, așezarea crucilor din sat, biserica, școala, cele dintâi adunări obstesti constructive depe urma cărora ne-au rămas temeiurile de viață, toate acestea au fost pecetluite de alți oameni depe urma cărora poate n'a mai rămas nici o cruce'n cimitir!

Stând și meditănd asupra cuminenței trecutului te simți furat de-o vrajă minunată și-ai vrea să-i ști, ai vrea să-i cunoști pe ceice cu gând curat și evlavie ne-au croit nouă drum în viață.

Și centrul tuturor preocupărilor lor a fost *Biserica*. Din ușa ei au plecat toate gândurile bune; ea le-a condus și desăvârșit pe toate! Mărturii despre aceasta sunt ceasloavele ceruite pe care cine știe ce mână tremurândă a prins în slove câte ceva din viața satului. Și cu ce sete sorbim buchea aceea sfântă, o întoarcem, o sucim pe toate părțile că doar-doar ne va deschide drumul spre tainețele trecutului. Dar nu, ea e lapidară și când ne-am crezut mai luminați, se pierde în îndoitura foi scorjite...

Păcat!...

Biserica trebuia să se îngrijească mai de mult ca aceste bogății spirituale ale satului să

fie dirijate și păstrate! Ne-am îngrijit să avem registre și evidențe despre bani, pământuri, mobilier cari desigur sunt necesare; dar de o carte a înserării tuturor lucrărilor și realizărilor din parohie nu. Avem desigur procesele verbale, dar acestea descriu fapte prevăzute. Marile evenimente din parohie nu se prevăd însă nici când!

Ca să nu mai cădem în greșala trecutului, propunem *înființarea unui registru-cronică* în parohie; în care să trecem, cel puțin de-acum încolo, momentele mai mari din viața satului.

Pentru mulți se va părea aceasta un lucru dezuget și fără importanță, dar valoarea acestor cronici n'o putem stabili noi; ci cei ce ne vor urma și... cu siguranță ne vor binecuvânta!

Tot pământul se luptă

În vârf de munte, în mijloc de pajiste înverzită, în cântatul și ciripitul paserilor și în bătaia soarelui luminos, unde omul e mai sus și ca poziție și cu gândul decât lumea cealaltă și unde e mai aproape de Dumnezeu cu sufletul, Iisus sta cu ucenicii săi și învăța categoriile de oameni fericiți. Printre aceștia numără și pe cei făcători de pace, cari fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Cuvinte dumnezeiești, cuvinte înțelese de toți și cuvinte pe cari nici când nu le-a ascultat omenirea și nu le-ar fi primit cu inima mai largă ca acum. Așa e natura omului, când suntem în pericol și vedem că forțele pământești și materiale nu mai ajută, umiliți cerem forța forțelor, ajutorul lui Dumnezeu.

Acum, când pământul e îmbibat și se îmbibează neîncetat cu sânge, înțelegem că sunt fiii lui Dumnezeu cei făcători de pace. Dar pare că există în om ca în întreaga natură o dorință contrară păcii, dorința de extirpare ce are ramurile ei: ura, invidia, gelozia, etc.

Dorința de extirparea omului după ramurile ei, apare felurit: prin înjosire morală, prin supunere, prin a-l face lipsit materialicește spre a-ți-l servi, prin omor, etc. Cu cât omul înaintează în descoperiri și invenții, cu atât mijloacele de extirpare și aplicarea lor este felurită, în grad egal cu cultura răului, căci omul aplică și aici ingeniozitatea sa.

La animale aceasta este un imperativ al existenței, și nu poate fi vorba de o identificare complectă la om, cum ar dori a o explica — dacă i s'ar pune întrebarea — materi...

cras, convins că omul e un animal superior.

Creatorul a lăsat animalele carnivore spre a se hrăni unele cu altele și omul la fel cu ele. Dar nu se poate concepe că omul trebuie să se hrănească iarăși cu om, cu toată păruta grăitoare pildă a negrilor sălbatici, cari sacrifică albi — cari pentru ei sunt un fel de animale — însă mai mult pentru ceremonii în onoarea zeilor lor. Dar nu se mănâncă unii pe alții din aceeași rasă.

Lupta e generală în toate cutele vieții pământestii:

Privește un cuib de micuțe păsărele, abia ieșite la lumina zilei, învelite în puful începutului vieții, așezate în cadrul verde al stufului naturii. Ei — puii — se joacă, se giugiulesc, ochiul omului ce se simte atotputernic peste ei este oprit în cadrul lor, îi admiră, laudă pe cel ce a creat lumea și pe ei; în suflet și se coboară liniște, o bunătate oarecare; și se par și-ți dau exemplul de ființe incapabile de a face răul.

Nu stai mult și o musculiță ostenită de sbor și vânt se pune pe marginea cuibului, crezându-l salvator pentru ea și dătător de noi forțe în zborul lung al vieții ei. Sărmana, nu bănuiește că-i pe marginea abisului și în gura căscată a morții!

Imediat ce o văd, se sburlește puful, fiori de lăcomie carnoasă le mărește pupila ochilor lor holbați, le cască fălcile enorme — în raport cu insecta — se brâncesc și... o inghit.

Vezi, ceia ce și-a părut incapabil de a ridica viața, a ridicat viața și iată această luptă a extirpării în toate și în cele mai mici colțuri ale globului vieții.

Originea dorinții de nimicire zace în originea tuturor păcatelor, căderea primului om, Adam. Eva dorea egalitate cu cel ce a făcut-o. E ambiția, e vanitatea, e dorința de superioritate ce se câștigă mai mult și mai ales în timpurile în cari trăim, prin minciuni, lingușiri, prin săparea aproapelui, prin ucidere. Cine n'a văzut o ființă omenească, de exemplu o femeie lovită în coarda ambiției și roasă de viermele trufiei? E capabilă prin modesta ei forță ca fără judecare să aducă complectă pierzare. Și dacă nu poate, sau nu face ea, pune unealta puternică a jocului ei lugubru, bărbatul.

Și ca să nu pierdem firul impulsului uciderii cu amintita origine, găsim și pe Cain că ucide pe Avel tot din ură. Moise ucide om, etc.

Generalizarea și concretizarea dorinții distrugerii e războiul, care își are originea odată

cu omul și va dura cât va fi omul. Căci dacă Hristos-Dumnezeu se izgonește treptat din inimi, și făcătorii de pace se rădesc.

Diacon Ilie Câmpianu

Alte șapte duhuri rele

De Preot Ioan Nicorescu

Taina sfintei cuminecături are o foarte mare putere de prefacere a creștinului așa că pe omul — creștin — cel mai păcătos și rătăcit îl schimbă cu totul, îl îndumnezește; îl ridică de pe pământ la cer, încât nu cugetă mai mult cele pământestii, ci curățit și înălțat se apropie și vede aievea pe Mântuitorul său. În acest înțeles a scris și Evangelistul Luca la c. 17. v, 37. „Unde va fi stârvul, acolo se vor aduna și vulturii.“ Minunat loc și cu înțeles înalt. Să-l explicăm, deși va merge cu greu; las să vină fericitul părinte Ambrosie și să deschidem cartea a II (libr. 2.) să ni-l tâlcuiască. Sub stârv — mort — se înțelege preacuratul corp al Mântuitorului, care se aduce ca o jertfă fără de sânge pe sfintele noastre altare și se sacrifică decătore mâinile preoților în sfântă Cuminecătură. Tâlcuirea e la loc, dar să ne întrebăm: „Pentru ce nu adaugă, a zice Mântuitorul și a serie evangelistul: „Acolo se adună și credincioșii?“ Și de ce vorbește despre vulturi? E lucru foarte minunat și de un înțeles preainalt. Să vedem: Când vulturul și-a prins pradă, se ridică la înălțime și-și ațintește privirea spre soare, și tot mai tare și tot mai sus către acest soare. În asemenea chip trebuie și creștinul să ia pilda vulturului și după ce a primit sfânta Cuminecătură să se ridice cu duhul — sufletul — spre cer și să rămână statornic și incredințat cu duhul, că a primit în corpul său corpul și sângele cel preacurat și sfânt al lui Hristos. Și transfigurat, creștinul, lăpădând toate cele pământestii, să alunge cu toată virtutea ademeniriile diavolului. „Sus să avem inimile;“ „Sursum corda.“ Și așa se împlinesc cuvintele fericitului Ambrosie lib. 2. care scrie: „Unde e corpul lui Hristos, acolo zboară vulturii, desconsiderând cele pământestii, râvnind spre cele cerești.“

Aceasta ar trebui să fie datoria fiecărui creștin după sfântă împărtășire, dar durere, o lume întreagă consideră Taina aceasta mare de o mâncare profană, fără valoare și se întorc după împărtășire iarăși la vechile lor păcate și fărădelegi, desconsiderând faptul că, vasul lor, casa sufletului lor, s'a sfințit și s'a făcut locaș lui Hristos.

Prin sfânta Taină a pocăinței și a împărțirii, diavolul a ieșit din casa sufletului său, fiind ea *curățită, sfințită și apărată* dumnezeeste.

Dar pentru aceasta diavolul nu disperează. Să consultăm mai departe pe Evangelistul Luca c. 11. v. 24., și ce găsim scris? „Când duhul necurat iese din om, umblă prin locuri pustii și fără de apă, căutând odihnă și neaflând, zice: Mă voi întoarce în casa mea de unde am ieșit și venind o află *măturată și împodobită*.” Adecă, casa sufletului creștinului e *măturată, curățită* prin sf. Taină a pocăinței și *împodobită* cu sfântă Taină a Cuminecăturii.

Și diavolul ce face? Își pierde nădejdea? Nu, vrea să-și reocupe din nou casa. Dar nu cutează, că a fost măturată de gunoi; el singur nu îndrăznește și nici nu poate, dar recurge la alte puteri, la duhuri cu mult mai rele și dacă îi va succede să intre din nou în acea casă, va stăpâni acolo cu mult mai rău. Deaceea adaugă Mântuitorul: „*Și să fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele de cât cele dintâi.*” (Luca, 11. 26.) Și de ce să fie cele din urmă ale omului mai rele decât cele dintâi? Da, mai rele, pentru că întâi a fost stăpânit omul-creștin numai de un singur diavol, acum însă de *șapte draci*.

Și cine ni-ar putea numi pe acești șapte diavoli cu numele? Mi-aduc aminte că, am cętit undeva la un sfânt Părinte, că acele șapte duhuri mai rele decât cel dintâi, ar fi: 1. *duhul rădăpăii*, 2. *duhul nestatorniciei*, 3. *duhul nerecunoștinței*, 4. *duhul lăpădării de credință*, 5. *duhul nepocăinței*, 6. *duhul învârtosirii inimii* și 7. *duhul desnădejdei*. Acum vine întrebarea cea mai grea: cine poate și cutează să alunge aceste șapte duhuri din casa sufletului creștinului? Cine? Din partea dușmanului într'armat cu aceste șapte duhuri se împotrivesc cu toată puterea de a numai părăsi pe om.

Din partea lui Dumnezeu, puterea milei de a scăpa pe om, pe creștin se micșorează și astfel dușmanul a luat pe om în stăpânirea lui.

Numitul sfânt părinte are pentru acest loc o minunată asemănare. „*Precum un bolnav după reînșănătoșire, dacă înadins ar lua otravă, în acea clipă doftorul său l-ar părăsi*”. Totasemeni și creștinul prin sfintele Taine ale pocăinței și Cuminecăturii curățindu-se de orice păcate și din nou ar lua otrava păcatului în suflet, Dumnezeu își retrage mila și darul Său, dela unul ca acela, deci nu în întreaga măsură, dar se lipsește de anumită putere a grației Dumnezești.

(Urmează)

Preotul bătrân

În Calendarul Românului din anii trecuți, am cętit lucrări bune și frumoase, scrise de „Bătrânul preot sătesc”. Că cine se ascunde sub acest pseudonim puțin ne privește, e deajuns că cele scrise de acest bătrân preot sătesc, sunt instructive și totodată distractive. Eu însă cunosc pe Preotul bătrân dela sat, pe „Taica Popa”, îl cunosc de mult, de când umblam la școală. În fiecare Sâmbătă seara îl așteptam înainte de Vecernie împreună cu ceilalți conșcolari, jucându-ne prin curtea bisericii, căci din biserică ne alunga moș-Alexa creștănușul, alergând după noi cu o bucată de pălămar ruptă dela clopot, zicând: Biserica nu-i jucăree copiilor. Dar când venea „Taica popa” încetam cu jocul și alergam la poartă ca să-i sărutăm mâna. Și apoi ce bucurie simțam și ce faloși eram, căci ne-am învrednicit a-i săruta mâna și a primi binecuvântarea.

Pășind încet și domol sprijinindu-se pe cârjie se apropia către biserică — par'că-l văd — cu o barbă mare albă și cu părul cărunt până pe umeri, tip de adevărat preot ortodox. Venea direct dela țarină unde muncea din greu în zilele de lucru, căci el nu avea sațar, ci își susținea familia din venitul sesiunii; de aceea și îmbrăcăminte de toate zilele era la fel cu cea a țaranilor, cu singura deosebire că în loc de pețtar alb purta un pețtar negru sau vânt. În altar însă își avea *dolama* sau cum îi ziceam noi *mintia* (o suprareverendă) pe care o îmbrăca la serviciul divin.

Preotul bătrân nu avea bacalaureat, nu era licențiat, dar la serviciile divine — dela cari nu lipsea nici odată — era pătruns de atâta cucernicie și smerenie, încât părea transpus în alte sfere. El nu considera sfântul altar ca un atelier de lucru, pentru că el nu era meșteșugar ci misionar și deci pentru dănsul sfântul altar era piatra pe care a dormit patriarhul Iacob când a văzut scara în vis; era locul tainic, adecă locuința lui Dumnezeu și poarta cerului. Rugăciunile le zicea „din tot sufletul și cu tot ęgetul” și nu arare ori în rugăciune îl năpădeau lacrimile. Pentru el nu erau numai o frază seacă cuvintele: „Cu lacrimi ne rugăm Ție Izvorule al vieții și al nemuririi” și deci nici nu e mirare dacă rugăciunile rostite cu atâta foc și evlavie — aproape totdeauna — erau urmate de darul ceresc; căci precum zice sfântul Ioan Gură de aur: „O rugăciune în credință străbate ca o săgeată inima lui Dumnezeu și-L silește a ne împlini dorința.” Credința și smerenia în

rugăciune era caracteristica preotului bătrân. Cu deosebire — îmi aduc aminte — la marea și impunătoarea slujbă a Bobotezei când se ruga la sfințirea apei, se părea că-i o ființă supra-pământească; iar când zicea cuvintele: „Tu însuți dar iubitorule de oameni Impărate, vino și acuma prin venirea stântului tău Duh și sfințește apa aceasta“, fără a ne da seama, ne aruncam ochii spre nouașii dela răsărit, așteptând apariția Duhului Sfânt, pentru că așa credeam noi copiii — dar și poporul — că la o rugăciune atât de înfocată și pătrunzătoare, este cu neputință să nu se pogoară Duhul Sfânt, precum zice Kieser: „Unde a apărut credința predominând și luminând întreaga viață, acolo și mântuirea a fost îndeplinită“.

Rugăciunea rostită de preotul bătrân nestredelea inima cu cucernicie și cu frica lui Dumnezeu; dar el nu zicea: Tatălui-Fiului-Sfântului Duh, ci Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, nu zicea Robmnezeu, ci Robul lui Dumnezeu s. a.

Preotul bătrân, după cum am zis mai sus nu avea pregătiri academice. A cercetat el — ce-i drept — un curs la Vârșet în Institutul teologic, secția românească sub renumiții profesori de atunci: Șaguna și Tincu-Velea, dar nu avea el cultura ce se câștigă la Universitate; prin urmare el nici nu se adresa poporului cu vorbiri maestrite în stil figurat și cu expresiuni poetice, ci în toate Duminicile și sărbătorile ce-țea „Cazania“ și nu pot spune cu câtă plăcere ascultau credincioșii cum a mântuit de moarte Sf. Nicolae pe cei nevinovați și cum a cumpărat grâul în vis dela corăbieri; apoi cum a pățimit Sf. Gheorghe și cum a înviat boul omului sărac, sau cum a învins Nistor pe Lie și multe altele. Dar acestea toate le spunea poporului pe înțelesul tuturor și cu cuvintele cu cari vorbesc țaranii afară la câmp, așa că era înțeles și de copii. Biserica era ticsită de credincioși și nu se pomenea atunci de Pocăiți, Bapțiști, Adventiști, Sombatiști și alte secte.

Preotul bătrân era mult apreciat și respectat de toți, dar el se ținea foarte aproape de popor. Relațiile dintre dânsul și parohieni erau cele dintre părinte și fii. El nu aștepta să fie salutat de parohieni, ci dânsul saluta pe credincioși iar aceștia răspundeau la salut zicând: „Mulțumesc sfinției tale și sărut mâna părinte“, — apoi după sărutarea mânei, preotul îi punea mâna pe cap zicând: „Dumnezeu se te binecuvintează dragă fiule și să te aibă în paza sa.“ În ziua de astăzi această ceremonie s'ar părea prea complicată, ar răpi prea mult timp și noi

azi suntem grăbiți pe toată linia chiar și în serviciile divine, căci acum și noi zicem ca englezul: timpul e bani. Acum și noi ne-am modernizat, acum preotul primește titlul de „Domnul Pater“ și nu mai că de mult „Părinte“ sau „Taică popa“. Un protopop însă foarte tiner — o zic spre lauda lui — acum nu de mult într-o societate s'a exprimat așa: Nu „Prea Onoratul“ ci „Taica Prota“ așa sună frumos.

Preotul bătrân mergea și la nunți dacă era naș sau era invitat și acolo apoi cânta balada populară: „Nunta dela Cana Galilei“ sau „Isare dântuește“ și „Cela ce ai săturat pe popoară în pustie“ precum și alte cântări veselitoare cu caracter religios sau moral. Astăzi la nunți să cântă cântări moderne lumești.

Preotul bătrân îndeplinea în parohia sa numai serviciile preoțești legate adecă: botezuri, cununii, înmormântări și praznice; iar celelalte servicii — așa zise — ne legate de parohie, ca d. e. cuminecarea bolnavilor, binecuvântarea unui staul, rugăciunea la săparea fântanei sau la patul unui bolnav și altele, acestea le oficia ori unde era pottit, fără privire la parohie. Și aceasta considerând că precum în cele truțești un bolnav nu e obligat a consulta pe medicul de circumscripție sau cerc ci cheamă pe cel mai renumit medic, în care adecă are mai mare încredere, de ce oare în cele sufletești i-s'ar restrânge dreptul de a alerga la preotul care îi este mai la îndemână sau în care are mai mult încredere. Căci precum medicii știu că *sugestia* are un rol însemnat la vindecarea unui morb, totașa preotul bătrân era convins că *credința* are acelaș rol și putere însă însutit mai mare; precum văzurăm mai sus ce zice Kieser; că unde apare credința acolo urmează și mântuirea; iar într'alt loc zice Kieser: „Ba nici posibilitatea aceia poate fi denegată ca o credință religioasă operează și contra puterilor dinamice și mecanice și le face latente. De aci — după învățatura lui Hristos — oamenilor desăvârșiți în credință (vollkommen-Gläubigen) nici veninul nu le strică, pentru că i-și pierde puterea dinamică.“ Astfel operează credința la vindecarea bolnavilor. De aceea, pentru ca să nu se altereze, să nu slăbească credința poporului, preoții bătrâni — la dorința credincioșilor — le îndeplineau serviciile preoțești libere, după dorința lor și așa toți erau mulțumiți și îndestulați atât preoții cât și credincioșii. Acum însă lumea se schimbă. Un preot tiner s'a supărat pentru că colegul său, cu ocaziunea unei înmormântări în cimitir — fiind pottit — a pomenit morții unui credincios despre care susține că ar aparține parohiei sale.

Recenzii.

Preot TEOFAN HERBEIN :

Cine este Iisus Hristos?Traducere din Lacordaire, Arad, 1940.
Tip. Diecezană, 101 pagini. Prețul Lei 40.

Părintele Teofan Herbein este publicistul bine cunoscut, fiindcă a tipărit o piesă de teatru, un volum de poezii și a scris articole religioase-morale în diferite gazete și reviste.

Cartea care a scoș-o de curând înfățișează o problemă teologică de primul ordin, o întrebare chinuitoare, pe care lumea creștină deși a cunoscut-o totuși n'a înțeles-o așa cum ne-o înfățișează marele predicator francez Lacordaire: Cine este Iisus Hristos?

Excelentul predicator din secolul al XIX-lea Lacordaire răspunde prin cele patru conferințe, rostite în catedrala Notre-Dame din Paris, având următoarele subiecte: Viața intimă a lui Iisus Hristos, Puterea lui Iisus Hristos, Așezământul lui Iisus Hristos și Veșnicia și progresul împărăției lui Iisus Hristos (pag. 68).

Sunt pagini de-o profunzime și erudiție teologică deosebită, știință, artă, filosofia și întreg progresul uman sunt redăte cu măiestrie. Cetitorul simte puterea divinității și taina sublimă a misterului creștin. Intreagă istorie a creștinismului e redată în cuvinte alese de marele predicator. Paginile marelui Predicator francez Lacordaire nu pot fi rezumate. Ele trebuiesc cetite și adâncite. Orice conținut le-am da, ar pierde farmecul cetirii în întregime.

După traducerea celor patru conferințe, părintele Teofan Herbein, publică cinci meditații (articole proprii): Darul și adevărul, Indrăsnit... am biruit, În fața morții, În zi de post, Din fața altarului, apoi cinci „reflexii de actualitate“: Pe margini de cazanii, Cler și popor, Regăsire, Un mic popas, Mulți dascăli, puțin părinți (pp. 71—100).

Subiectele meditațiilor și ale reflexiilor ne arată pe preotul care-și pune întrebări religioase și răspunde în spiritul creștin. Este tot ce poate fi mai folositor, când un preot preocupat de subiecte religioase, își ia răgazul necesar și le dă lumii dornice de lumină creștină, atunci cercul creștinilor se înmulțește, cetindu-le.

Lucrarea pâr. Teofan Herbein, e o lucrare muncită atât prin traducerea valoroasă a predicilor lui Lacordaire, cât și a meditațiilor și reflexiilor ce ni-le prezintă.

O recomandăm tuturor intelectualilor creștini — vor putea culege multe idei frumoase și indemnuri creștine!

Prof. Constantin Rudneanu

*

Pr. Ioan Petreună: 1) „Anatema“, Arad, 1941 pagini 64; prețul 30 lei. — 2) „Rudenia spirituală“, Arad, 1941; pagini 44; prețul: 20 lei. — Ne bucură mult frumosul prilej de a încresta aici apariția acestor două studii ale Pâr. Ioan Petreună, profesor la Academia teologică ort. din Arad, tratând două probleme speciale din domeniul științei dreptului bisericesc, domeniu în care avem prea puține scrieri cu caracter științific. Studiile de față, bine documentate pe baza unei alese bibliografii, îmbogățesc, și calitativ și cantitativ, literatura noastră juridică bisericească.

În primul studiu: „Anatema“, autorul expune următoarele chestiuni: noțiunea (scil. anatemei); dreptul Bisericii de a anatemiza; cine poate fi anatemizat?; procedura în aplicarea anatemei; sentința de anatemizare; apelul; consecințele anatemei; despre absoluțiune; iar în „Anexa“ (pp. 55—71) înșiră „Canoane cari prevăd pedeapsă anatemei“; și la sfârșit înșiră bibliografia folosită.

„Anatema este o pedeapsă bisericească, care constă în *excluderea totală* a unui creștin din Biserică“ (pg. 3). Ea este bazată „pe dreptul natural și pozitiv divin“ și se aplică „față de cei răi și îndărătnici“, privându-i „de toate drepturile pe cari le-au dobândit prin taina Botezului. Este o despărțire de Mântuitorul Hristos și o așezare a celui pedepsit în starea omenirii nemântuite. De aceea e cea mai grea pedeapsă, este pedeapsă capitală, pe care o poate da Biserica“ (pag. 21).

Al doilea studiu: „Rudenia spirituală“, are următoarele părți: noțiunea; despre nași; rudenia spirituală; gradele rudeniei spirituale; numirile rudelor spirituale; rudenia spirituală ca impediment la căsătorie; rudenia spirituală ca impediment la căsătorie în diferite Biserici; sancțiunea impedimentelor rudeniei spirituale; concluzii, la urmă înșiră bibliografia folosită.

Rudenia spirituală „este raportul întemeiat prin botez, între fin și naș, precum și între anumite rudenii ale lor“ (pag. 3). Sau o definiție mai bogată: „rudenia spirituală este raportul de intimitate ce se naște între o persoană care se botează, și persoana care o ține în brațe și este martorul și garantul celui ce se botează,

precum și între anumite rudeni de sânge ale amândurora" (pag. 14).

Rudenia spirituală este fixată, în mod legal, (căci ca obicei exista și înainte) ca impediment de căsătorie abia în sec. 6, și pentru prima dată de împăratul Iustinian, prin Constituția din 1 Oct. 530, oprind căsătoria dintre naș și fină, (nașă și fin), deci gradul 1. Sinodul Trulan, prin canonul 53, extinde impedimentul până la gradul 2 inclusiv, dar nu în toate cazurile posibile, ci numai între naș și mama văduvă a finului sau a finei. *Vasilicalele* extind impedimentul până la gradul 3 inclusiv, dar iarăș nu în toate cazurile posibile, ci numai în următoarele: nașul nu se poate căsători cu fina, nici cu mama finei, nici cu fiica finei; de asemenea, cu aceste persoane nu se poate căsători nici fiul natural (fizic) al nașului. Această dispoziție fiind acceptată de întreagă Biserica ortodoxă, „a devenit normă generală pentru toți creștinii din orient" (pag. 25).

Autorul crede că ar fi potrivit ca Biserica, prin organul competent — sinodul ecumenic, la proxima întrunire posibilă — „să examineze și chestiunea rudeniei spirituale și, având în vedere vechile legiuiri bisericești, spiritul acestora și împrejurările cari au determinat darea lor, precum și spiritul timpului de azi, să dea un canon general prin care să se reducă impedimentul acestui rudeni, revenindu-se, peste tot numai la cazurile prevăzute de canonul 53 Trulan. Mai bine spus, să dea o interpretare autentică acestui canon, arătând că de fapt sfinții Părinți ai sinodului Trulan atunci când au spus că rudenie spirituală e „mai presus" decât cea de sânge, nu au înțeles aceasta în sens extensiv, ci intensiv, și ca atare ei nu au fixat și nici nu au voit să extindă impedimentul rudeniei spirituale mai departe de gradul 2: naș-fin și naș-părinții finului. În felul acesta s'ar fixa o normă generală pentru întreagă Biserica ortodoxă, care ar fi în conformitate atât cu spiritul vechiu bisericesc cât și cu spiritul vremurilor noastre" (pag. 38 sq.)

Lectura acestor studii este edificatoare.

T. Savu

Cel ce crede întru Fiul lui Dumnezeu, are mărturia întru sine: cel ce nu crede lui Dumnezeu, mincinos l-a făcut pe dânsul; pentru că n'a crezut la mărturia care a mărturisit Dumnezeu pentru Fiul său.

1 Io 5, 10.

ȘTIRI

Dl General Ion Antonescu, General de Armată. Majestatea Sa Regele nostru Mihai I a binevoit să ridice la gradul de *General de Armată* pe dl general Ion Antonescu. Actul Majestății Sale este însoțit de o mișcătoare scrisoare la adresa dlui general Ion Antonescu.

Relațiunile diplomatice dintre România și Anglia au încetat pe ziua de 15 Februarie 1941. Anglia a rechemat pe ziua de 15 l. c., pe ministrul ei plenipotențiar, precum și întreg personalul legăției și consular din România. În urma acestui fapt România și-a rechemat și ea ministrul ei la Londra, încetând astfel orice relațiuni diplomatice între țara noastră și Anglia.

Desființarea „Fraților de Cruce" Printr'o decizie Ministerul Educației Naționale a luat o serie de măsuri privitor la elevii școalelor secundare. Așa, s'au desființat „frățiile de cruce", s'a reintrodus carnetul de școlaritate și numărul pe braț.

† Preotul Pantelimon Domil din Bucușnița după un credincios serviciu preoțesc de 55 ani a adormit în Domnul, Luni 10 Februarie 1941. Răposatul a fost unul din puținii preoți supraviețuitori cari au primit hirotonia prin rugăciunile fericitului Episcop Ioan Popasu. Pentru merite pastorale și vieată cinstită, crescând o familie de copii în slujba Bisericii și a Neamului, acum câțiva ani Prea Sfințitul Episcop Vasile l-a distins cu brâu roșu.

Inmormântarea i s'a făcut Miercuri în cimitirul bisericii Sf. Ioan din Caransebeș. L-au petrecut la groapă fiii, între cari Ioan, funcționar la Consiliul nostru eparhial ficele, ginerii — distinsul preot Nicolae Văleanu din Cornea, pictorul bisericesc Ioan Băleanu, preoți și cunoscuți. La liturgie și Păhod în asistența prea Sfințitului Părinte Episcop au servit: Prot. Dr. Zeno Munteanu, preoții S. Șandru, Valer Suru, Victor P. Bogoeviciu, R. Suru, C. Pițigoi și protodiaconul T. Roșca.

Împreună cu întristata familie rugăm și noi pe bunul Dumnezeu să dăruiască odihnă ostenitorului sfântului Său altar.

Retribuțiunile preoțești pe luna Ianuarie plus diferența pro Septembrie 1940 au fost ridicate de la Stat și se lichidează în orele de oficiu.

Note oficiale

Nr. 694 B. 1941.

Dela Ministerul Educației Naționale, Cultelor și Artelor, Direcția Cultelor, am primit adresa Nr. 5512/1941 din 6 Februarie a. c. de următorul cuprins:

„Prea sfințite,

Vă rugăm să binevoiți a dispune, să se comunice personalului bisericesc din acea eparhie, că pe viitor toate cererile trebuiesc adresate

Ministerului numai pe cale ierarhică, adică prin **Chiriarhie**, sau Protoierie, așa cum vi s'a comunicat și cu adresa noastră Nr. 37593—1938, cunoscând că toate petițiunile înaintate direct Ministerului vor rămâne nerezolvate.

Deasemenea vă rugăm să puneți în vedere organelor în subordine, că cererile înaintate pe cale ierarhică și cu caracter personal să fie timbrate, deoarece în caz contrar vom înainta acele cereri Ministerului de finanțe pentru aplicarea amenzei corespunzătoare.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, asigurarea deosbitei noastre considerațiuni“.

p. Ministru: ss. **Pepa**.

p. Director: ss. **Iordache**

Ceeace se comunică celor interesați spre conformare.

Caransebeș, la 12 Februarie 1941.

Episcopul: † **VASILE**

Consilier referent: **D. Sgăvârdea**

Nr. 505 Șc. 1940.

Văzând strădania vrednică de toată lauda și de toată încurajarea, ce o desfășoară — sub patronajul Onor. Minister al Sănătății, Muncii și Ocrotirilor Sociale — Liga „Temperanța“, pentru combaterea alcoolismului și educația civică și apreciind folosul mare ce-l poate aduce revista „Temperanța“, organul de publicitate al acestei Ligi, recomandăm On. preoțimi această revistă care se răspândește cu un abonament redus, și poate fi cetită de credincioșii grupați în societăți religioase și culturale.

Caransebeș, în 10 Februarie 1941.

Consiliul eparhial.

Librăria Diecezană din Caransebeș

și-a îmbogățit
depozitul de

obiecte și ornate bisericesti

Onoratele Oficii Parohiale sunt rugate a ne acorda toată încrederea, vizitând magazinul nostru.

MULȚUMIRE

Chemând Domnul din lumea celor vii în amiaza zilei de Luni 10 Februarie a. c. pe scumpul nostru bun părinte

Pantelimon Domil

în amurgul zilelor sale de 79 ani, cărui înmormântare a avut loc în ziua de 12 Februarie în cimitirul din Caransebeș, mulțumim pe această cale, prima dată, P. S. Părinte Episcop Vasile, acărui prezență atât la sf. liturghie săvârșită în sf. biserică din cimitirul ort. rom. cât și la săvârșirea prohodului a fost un balsam de adâncă alinare în clipele de sbucium sufitetesc pentru cel pierdut, mulțumim și personalului Consiliului Eparhial, prezent în sf. biserică la trista ceremonie, mulțumim tuturor cucernicilor preoți, cari în aceste vremuri de grea restricție pentru călătorii, ău venit să petreacă în cântece de jale pe cel ce a servit 55 ani Altarul Domnului. Mulțumim păr. prof. Dr. Zeno Munteanu, care în cuvinte bine simțite a scos în evidență o misiune și un apostolat. — Mulțumim și tuturor celorlalți participanți, Domni și Doamne, prieteni și cunoscuți.

Familia Domil.

SE AFLĂ DE VINZARE LA

FABRICA DE

LUMINI

A EPARHIEI CARANSEBEȘULUI

lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi trebuincioasă la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, parastase, după cum se și cere aceasta de tradiția și cultul Bisericii noastre dreptmeritoare. —:

Luminile se pot procura direct sau și prin epitropiile parohiale la

LIBRĂRIA „DIECEZANĂ“ CARANSEBEȘ